Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Chris Hendriks
c.hendriks@nijmegen.nl
T 024 – 329 06

Ons kenmerk
E23.000680

Bijlagen
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 28 maart 2023
Onderwerp Plan van aanpak graffitibestrijding en werkwijze muurschilderingen

Geachte leden van de raad,

De overlast van graffiti in Nijmegen neemt toe. Voor veel inwoners, bezoekers en ondernemers is dit een doorn in het oog en de reinigingskosten stijgen bovendien. Tegelijkertijd kan streetart, of muurschilderingen, ook juist een gewenste kunstvorm zijn, die tevens bij kan dragen aan een oplossing van het graffiti probleem.
Wij hebben daarom het plan van aanpak graffitibestrijding vastgesteld. Ook zijn we akkoord gegaan met een nieuwe werkwijze ten aanzien van muurschilderingen. Hiermee geven we uitvoering aan uw motie ‘clean city, young vibe’.[1]

Aanpak graffiti
Ons nieuwe plan van aanpak voorziet in een integrale werkwijze om graffiti tegen te gaan (zie bijlage 1). Deze is gebaseerd op een bewezen succesvolle aanpak van Den Haag. De aanpak rust op meerdere pijlers: schoonmaken, samenwerken met partners (zoals nutsbedrijven, OV-bedrijven, coöperaties, ondernemersverenigingen, contactpersonen uit de urban scene, etc), het inrichten van graffiti vrijplaatsen, het geven van voorlichting, aanbrengen van alternatieve muuraankledingen en handhaven.

Eén meldpunt
We starten met een pilot van 3 jaar, die we daarna evalueren. Er komt in deze periode één meldpunt, waar alle vragen rondom graffiti binnen komen en behandeld worden. Voor het schoonmaken hebben we afgesproken dat alle graffiti die gemeld wordt binnen een week verwijderd wordt. Daarnaast voeren we twee maal per jaar een schouw uit van gebieden die het meest in het oog springen. Dit zijn bijvoorbeeld het centrum en de radialen van de stad.

Vrijplaatsen
Ook willen we jongeren meer legale ruimte voor graffiti bieden. Als eerste toevoeging aan het scala van vrijplaatsen in Nijmegen wijzen we de pijlers van de bruggen over het

[1] Motie ‘clean city, young vibe’ raad 2 november 2022

Maas Waalkanaal aan als legale graffitiplaatsen. Voor verdere vrijplaatsen kijken we mede naar een goede spreiding over de stad.

Benodigde middelen aanpak graffiti
Om de pilot graffitibestrijding uit te kunnen voeren willen wij budget van 2023 over meerdere jaren inzetten. Het is aan de raad om hier toestemming voor te geven. Wij leggen u hiertoe een apart raadsvoorstel voor.

Werkwijze muurschilderingen
Muurschilderingen, murals en streetart worden steeds populairder. Het is een relatief eenvoudig aan te brengen kunstvorm, met vaak een tijdelijk karakter, maar ook een aanzienlijke uitstraling. De afgelopen jaren zijn er in Nijmegen veel nieuwe muurschilderingen gerealiseerd, op initiatief van inwoners of van de gemeente zelf. Omdat er meestal geen formeel vergunningentraject nodig is (behalve in een beschermd stadsgezicht) en er mede daardoor geen vastomlijnd proces is, hebben wij een werkwijze opgesteld om onze omgang met muurschilderingen te stroomlijnen (zie bijlage 2). Het Meldpunt Graffiti heeft hier ook een rol in. Hiermee kunnen wij initiatiefnemers beter bedienen.

Sturen op kwaliteit
Als gemeente vinden wij kwaliteit van kunstuitingen in de stad belangrijk, maar wij willen en kunnen niet alle initiatieven beoordelen. Bij de afweging of wij wel of niet willen sturen kijken wij hoe beeldbepalend een locatie is op basis van het formaat van de muurschildering en de aard van de plek. Kort gesteld: hoe prominenter de plek en/of hoe groter het werk, hoe meer invloed wij willen hebben.
In de praktijk is het wel zo dat onze sturingsinstrumenten voor muurschilderingen juridisch gezien beperkt zijn. De eigenaar van de muur heeft de meeste zeggenschap. Onderdeel van onze werkwijze is daarom ook een stimulering door middel van subsidie. Wij zetten hiervoor bestaande budgetten in.
Wij doen voor nieuwe muurschilderingen vooralsnog geen uitspraak over gewenste hoeveelheid, spreiding over stadsdelen en thematiek. Wij menen dat dit onderwerpen zijn die zich lastig laten sturen.

Participatie
Bij het verwijderen van illegale graffiti werken we samen met onze partners in de openbare ruimte. Particuliere huiseigenaren bieden we de mogelijkheid om hun object te laten reinigen op kosten van de gemeente Nijmegen. Ondernemers kunnen dit laten doen voor een kostendekkende vergoeding. Doordat de gemeente groot inkoopt, zijn deze kosten beperkt. Met andere vastgoedeigenaren, zoals coöperaties, nutsbedrijven, etc. maken we nadere afspraken over de reiniging van de objecten.
De locatie van nieuwe vrijplaatsen kiezen we in overleg met de graffiti scene.
Ook bij het aanbrengen van muurschilderingen zorgen we er voor dat de directe omgeving betrokken wordt. Initiatiefnemers van kleine werken informeren we hierover via een handout met praktische tips. Bij grote initiatieven en subsidieverstrekking is draagvlak in de omgeving een uitgesproken voorwaarde.

Communicatie
Via de websites https://kos.nijmegen.nl/ en Into Nijmegen besteden wij specifiek aandacht aan kunst in de openbare ruimte, waaronder ook muurschilderingen. Daarnaast gebruiken we met enige regelmaat onze standaard kanalen om goede voorbeelden te delen.

Tot slot
Jaarlijks wordt door het Meldpunt Graffiti teruggekeken op het voorgaande jaar en worden trends en ontwikkelingen in de graffiti aanpak gerapporteerd. De pilot eindigt eind 2025. De evaluatie van de pilot vindt plaats in Q3-2025, zodat voor vaststelling van de begroting van 2026 er een advies ligt ter besluitvorming over voortzetting van de graffiti aanpak. Indien besloten wordt om de graffiti aanpak te staken, dan eindigt deze eind 2025.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift	H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	burgemeester

Bijlagen
1. Plan van aanpak graffitibestrijding
2. Werkwijze muurschilderingen